

OSAKEYHTIÖ III – CORPORATE GOVERNANCE

Jukka Mähönen Seppo Villa

3., uudistettu painos

Copyright © Alma Talent Oy ja tekijät
Yhteistyössä Lakimiesliiton Kustannus

Kansi: Outi Pallari
Taitto: Marja-Leena Saari

ISBN 978-952-14-3363-4
ISBN 978-952-14-3364-1 (verkkokirja)

Paino: BALTO print Liettua 2019

Anna palautetta kirjasta: kustannustoimitus@almatalent.fi

Alkusanat kolmanteen, uudistettuun painokseen

Kirjoitimme osakeyhtiölakia koskevan teossarjamme kolmannen osan ensimmäisen laitoksen syksyllä 2006 ja toisen laitoksen syksyllä 2010. Nyt syksyllä 2019 on korkea aika kolmannelle laitokselle. Voimaantulonsa 1.9.2006 jälkeen osakeyhtiölakia on muutettu jo seitsemäntoista kertaa. Muutosvauhti on tuntunut vain kiihtyvän. Pelkästään vuosina 2015–2019 lakia muutettiin kahdeksan kertaa. Muutosten taustalla ovat usein EU:n kehittyvästä sääntelystä johtuvat muutostarpeet. Toki mukana on myös joitakin puhtaasti kansallisesta muutostarpeesta johtuneita vähäisempiä muutoksia, kuten yksityisen osakeyhtiön osakepääoman ja oman pääoman vähimmäismäärän poistamista koskeva 1.7.2019 voimaan tullut muutos. Muutosten seurauksena osakeyhtiölaissa on aikaisempaa enemmän säännöksiä, joiden perusta on EU-oikeudessa. Tämä yhtenäistää eurooppalaista yhtiöoikeutta ja yritysten toimintaa sisämarkkinoilla.

Tämän teoksen tematiikan osalta merkittäviä osakeyhtiölakiin EU-sääntelystä johtuvia muutoksia on tehty osakkeenomistajien oikeudet-direktiivin muutosdirektiivin (SHRD II), arvopaperikeskusasetuksen, tilinpäätösdirektiivin ja sen muutosten sekä tilintarkastusdirektiivin muutosten ja tilintarkastusasetuksen johdosta. Näistä on seurannut muun muassa osakeyhtiölain 4 luvun kumoaminen sekä yksityiskohtaisia muutoksia lain 3, 5, 6, 7 ja 8 lukuun. 1.1.2016 tulivat voimaan uusi tilintarkastuslaki sekä kirjanpitolain muutokset. Tilintarkastuslakia ja kirjanpitolakia on muutettu senkin jälkeen useaan kertaan. Kirjanpitolain 1.1.2016 voimaan tulleen muutoksen kohteena olivat – rakenteellisten uudistusten lisäksi – muutokset niin pienten yhtiöiden raportointivelvoitteisiin kuin mahdollisuuksiin noudat-

taa aikaisempaa enemmän IFRS-standardien mukaisia laskentaperusteita ja -periaatteita Suomen kirjanpitolainsäädännön mukaisesti laadituissa tilinpäätöksissä. Teoksemme toisen painoksen jälkeen on annettu myös uusi arvopaperimarkkinalaki, jota sitäkin on ennätetty muuttaa yli tusina kertaa. Huomattava määrä muutoksista liittyy tavalla tai toisella yhtiötä koskevan informaation sisältöön tai sen julkistamiseen. Arvopaperimarkkinayhdistys on antanut listayhtiöiden uuden hallinnointikoodin (2015), joka tuli voimaan 1.1.2016 alkaen kuitenkin siten, että yhtiöt ovat voineet vapaaehtoisesti noudattaa uuden hallinnointikoodin mukaista raportointia kokonaan tai osittain jo 31.12.2015 päättyvältä tilikaudelta laadittaviin selvityksiin.

Uudistukset ovat johtaneet siihen, että teoksen laajuus on jälleen paisunut. Tässä kolmannessa uudistetussa laitoksessa olemme kiinnittäneet erityistä huomiota tilintarkastuslaista ja tilintarkastusasetuksesta, SHRD II:n implementoinnista, arvopaperimarkkinalain muutoksista, kirjanpitolain muutoksista sekä vuoden 2015 hallinnointikoodista johtuvien muutosten ja niistä seuraavien uusien käytänteiden vaikutusten esittämiseen. Sivuumme arvopaperimarkkinalain muutoksia esityksemme niissä kohdissa, joissa niiden kytköstä osakeyhtiön corporate governanceen ei voida sivuuttaa. Teos on muutenkin kaikilta osin päivitetty, seuraten lainsäädännön kehitystä, oikeuskäytäntöä ja uutta oikeuskirjallisuutta.

Teoksen rakenne ja käsiteltävät teemat ovat säilyneet pääosin toista painosta vastaavina. Käsiteltäviä teemoja ovat edelleen osakeyhtiön perustaminen, organit (yhtiökokous, hallitus, toimitusjohtaja, hallintoneuvosto ja tilintarkastajat), tilinpäätös ja toimintakertomus, tilintarkastus ja erityinen tarkastus, korvausvastuu ja rikosoikeudellinen vastuu, yhtiöoikeudellisten riitojen ratkaisumekanismi sekä lopuksi yhtiön purkaminen ja rekisteristä poistaminen.

Kirjoitustyömme Osakeyhtiö-sarjan osalta siirtyessä nyt myös III osan osalta kolmannelle kierrokselle haluamme ilmaista kiitollisuutemme tämän teoksen osalta erityisesti kustannustoimittaja Harri Korkeamäen arvokkaaseen panostukseen ja tarkkaan silmään.

Helsingissä, lokakuun 1. päivänä 2019

Jukka Mähönen

Seppo Villa

Alkusanat toiseen, uudistettuun painokseen

Kirjoitimme osakeyhtiölakia koskevan teossarjamme kolmannen osan ensimmäisen laitoksen syksyllä 2006. Osakeyhtiölain voimaantulon 1.9.2006 jälkeen lakia on muutettu kuusi kertaa ja osakeyhtiölain voimaanpanolakia kolme kertaa. Kesällä 2007 tulivat voimaan ne osakeyhtiölain muutokset, jotka liittyivät uuden tilintarkastuslain voimaantuloon. Saman vuoden lopussa tulivat voimaan muutokset, joilla osakeyhtiölakiin otettiin säännökset rajat ylittävistä sulautumisista ja jakautumisista. Tässä yhteydessä muutettiin myös osakeyhtiölain yhtiön varojen vähentymistä koskevaa säännöstä. Loppukestästä 2009 tulivat voimaan muutokset, joilla saatettiin voimaan osakkeenomistajien eräiden oikeuksien käyttämisestä julkisesti noteeratuissa yhtiöissä annettu direktiivi (osakkeenomistajien oikeudet -direktiivi). Samassa yhteydessä muutettiin myös yhtiön rekisteröimistä, täsmäytyspäivää sekä osakeantia koskevia säännöksiä. Vuoden 2009 lopussa tulivat voimaan sekä ne muutokset, joilla osakeyhtiölakiin otettiin aluehallinnon uudistamisesta johtuneet lainsäädäntötekniset muutokset sekä ne muutokset, joilla täsmennettiin pörssiyhtiön yhtiökokouskutsuaikaa koskevia säännöksiä ja muutettiin emoyhtiön konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuutta koskevia säännöksiä. Lisäksi vuoden 2009 lopussa muutettiin vielä osakeyhtiölain oikeuspaikkasäännöksiä.

Arvopaperimarkkinalakiin on tullut teoksemme ensimmäisen painoksen jälkeen huomattava määrä muutoksia, jotka liittyvät tavalla tai toisella yhtiötä koskevan informaation sisältöön tai sen julkistamiseen. Nämä muutokset liittyvät ennen kaikkea avoimuusdirektiivin voimaan saattamiseen vuoden 2007 alussa. Lisäksi arvopaperimark-

kinalakiin ja sitä täydentävään sääntelyyn on otettu vuonna 2008 uudet, tilinpäätösdirektiivien muutokseen perustuvat säännökset listayhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmäselvityksestä (*corporate governance statement*).

Näiden säädösmuutosten lisäksi Keskuskauppakamarin Yrityskauppalautakunta on antanut 15.12.2006 suosituksen julkisissa osto- ja myyntitarjouksissa noudatettavista menettelytavoista ja Arvopaperimarkkinayhdistys listayhtiöiden uuden hallinnointikoodin, joka tuli voimaan vuoden 2009 alusta. Arvopaperimarkkinayhdistyksen hallitus hyväksyi toukokuun 2010 lopussa uuden listayhtiöiden hallinnointikoodin, joka tuli voimaan 1.10.2010. Uudessa koodissa on otettu huomioon sekä Euroopan komission johdon palkkioita koskevat suositukset että osakeyhtiölakiin vuoden 2008 koodin jälkeen tehdyt muutokset, ennen kaikkea osakkeenomistajien oikeudet -direktiivin voimaannpano.

Sääntelymuutoksissa korostuu selvästi yhtiöön liittyvän informaation tuottaminen ja välittämisen merkitys. Sääntelyssä tapahtuneet muutokset sekä uudet corporate governance -suositukset ovatkin vaikuttaneet siinä määrin osakeyhtiön hallinnoimista koskevaan sääntely-ympäristöön, että olemme katsoneet tarpeelliseksi kirjoittaa teoksestamme kokonaan uudistetun 2. laitoksen.

Tässä laitoksessa olemme kiinnittäneet erityistä huomiota tilintarkastuslaista, osakkeenomistajan oikeudet -direktiivin implementoinnista, arvopaperimarkkinalain muutoksista sekä uudesta vuoden 2010 hallinnointikoodista johtuvien muutosten ja niistä seuraavien uusien käytänteiden vaikutusten esittämiseen. Sivuumme arvopaperimarkkinalain muutoksia esityksemme niissä kohdissa, joissa niiden kytköstä osakeyhtiön corporate governanceen ei voida sivuuttaa. Teoksen rakenne ja käsiteltävät teemat ovat säilyneet pääosin ensimmäistä painosta vastaavana. Käsiteltäviä teemoja ovat edelleen osakeyhtiön perustaminen, organit (yhtiökokous, hallitus, toimitusjohtaja, hallintoneuvosto ja tilintarkastajat), tilinpäätös ja toimintakertomus, tilintarkastus ja erityinen tarkastus, korvausvastuu ja rikosoikeudellinen vastuu, yhtiöoikeudellisten riitojen ratkaisumekanismit sekä lopuksi yhtiön purkaminen ja rekisteristä poistaminen.

Kirjoitustyömme Osakeyhtiö-sarjan osalta siirtyessä uudelle kierrokselle, haluamme ilmaista kiitollisuutemme sekä ensimmäisestä lai-

toksesta saamastamme rakentavasta palautteesta että yhteistyökumppaneillemme WSOYprossa. Erityisesti haluamme kiittää tutkija, OTK, VTM *Veikko Vahteraa* sekä teostemme uupumattomia toimittajia, tämän teoksen osalta *Terhi Lohtanderia*.

Helsingissä, lokakuun 5. päivänä 2010

Jukka Mähönen

Seppo Villa

Alkusanat ensimmäiseen painokseen

Päätämme vuoden 2006 osakeyhtiölakia koskevan teossarjamme *Osakeyhtiö* kolmanteen osaan *Corporate Governance*. Sarjan kaksi ensimmäistä osaa käsittelevät osakeyhtiöoikeuden yleisiä oppeja sekä osakeyhtiön pääomarakennetta ja rahoitusta.

Tässä osassa käsittelemme yhtiön keskeisten sisäisten sidosryhmien eli johdon, osakkeenomistajien ja tilintarkastajien välisten suhteiden järjestämistä koskevia säännöksiä. Kutsumme tätä sääntelykokonaisuutta corporate governanceksi riippumatta siitä, perustuuko sääntely osakeyhtiölakiin vai sitä täydentävään muuhun normistoon ja itse-sääntelyyn. Käsiteltäviä teemoja ovat osakeyhtiön perustaminen, organit (yhtiökokous, hallitus, toimitusjohtaja, hallintoneuvosto ja tilintarkastajat), tilinpäätös ja toimintakertomus, tilintarkastus ja erityinen tarkastus, korvausvastuu ja rikosoikeudellinen vastuu, yhtiöoikeudellisten riitojen ratkaisumekanismit sekä lopuksi yhtiön purkaminen ja rekisteristä poistaminen.

Corporate governancea koskeva sääntely on yksityiskohtaista. Säännökset ovat kuitenkin pitkälti tahdonvaltaisia olettasäännöksiä, joista voidaan yhtiöjärjestyksellä ja osakkeenomistajien yksimielisellä päätöksellä poiketa. Tahdonvaltaisuus mahdollistaa myös corporate governancelle niin tärkeän itsesääntelyn. Osakeyhtiölain tulkintaa ohjaavat ja osakkeenomistajien päätösvaltaa rajoittavat kuitenkin teossarjamme ensimmäisessä osassa käsittelemämme yhtiöoikeudelliset periaatteet. Tapamme hyödyntää periaatteita on tuttu sarjan toisesta osasta. Tukeutuessamme periaatteisiin viittaamme toistoa välttääksemme ensimmäisessä osassa esittämäämme.

Kirjoitustyömme *Osakeyhtiö*-sarjan osalta nyt päättyessä haluamme ilmaista kiitollisuutemme yhteistyökumppaneillemme WSOYprossa. Erityisesti haluamme kiittää teostemme uupumattomia toimittajia Terhi Lintusta, Satu Lundelinia ja Sari Tuoria.

Turussa, lokakuun 5. päivänä 2006

Jukka Mähönen

Seppo Villa

Sisällys

ALKUSANAT	V
LYHENTEET	XXV
I JOHDANTO	1
1 Mistä corporate governancessa on kysymys	1
2 Corporate governancen kohde	7
3 Teoksen rakenne	12
II OSAKEYHTIÖN PERUSTAMINEN	13
1 Lähtökohdat	13
1.1 Yrityksen organisoituminen yhtiöksi	13
1.2 Osakeyhtiön perustamisprosessi	15
1.3 Perustamistoimet	18
2 Sopimusperusta	21
3 Perustamissopimus	23
3.1 Sopimuskeskeisyys	23
3.2 Perustamissopimuksen laatiminen	25
3.3 Perustamissopimuksen sisältö	30
3.4 Yhtiöjärjestys	38
3.5 Malliyhtiöjärjestys	52
4 Osakkeiden merkitseminen	52
4.1 Merkittävät osakkeet ja merkintähinta	52
4.2 Osakkeen maksaminen	56
4.2.1 Rahamaksu	56
4.2.2 Kuittaus	59

4.2.3	Rahana maksetun määrän kirjaaminen	60
4.2.4	Apporttimaksu	66
4.2.5	Jälkiapportti	77
4.3	Merkintämaksun viivästyksen seuraamukset . .	81
5	Yhtiön rekisteröiminen	86
5.1	Määräaika	86
5.2	Rekisteröinnin oikeusvaikutukset.	91
6	Oikeustoimet rekisteröimättömän yhtiön kanssa	98
7	Julkista osakeyhtiötä koskevat erityiset säännökset .	100
III	OSAKEYHTIÖN HALLINTO	103
1	Hyvä hallintotapa	103
1.1	Lähtökohdat	103
1.2	Arvopaperimarkkinayhdistyksen vuoden 2015 hallinnointikoodi	107
1.3	Arvopaperimarkkinayhdistyksen Ostotarjouskoodi.	110
1.4	Corporate governancen hahmottaminen	111
2	Hallinnon järjestäminen	114
2.1	Lähtökohdat	114
2.2	Hallintomallit	118
3	Osakkeenomistajien päätöksenteko	121
3.1	Toimivallanjako osakeyhtiössä.	121
3.2	Yhtiökokous	124
3.3	Varsinainen yhtiökokous	134
3.4	Ylimääräinen yhtiökokous	155
3.5	Jatkokokous ja uusi kokous	159
3.6	Yksimieliset osakkeenomistajat	165
4	Osakkeenomistajan oikeus saada asia käsiteltäväksi yhtiökokouksessa	171
5	Yhtiökokoukseen osallistuminen	179
5.1	Osakkeenomistaja	179
5.2	Muiden osallistuminen	189

5.3	Oikeus käyttää asiamiestä ja avustajaa	192
5.4	Yhtiön omat osakkeet	200
6	Päätöksenteko yhtiökokouksessa	201
6.1	Päätettävät asiat	201
6.2	Osakkeiden äänimäärät yhtiökokouksessa	206
6.3	Yhdenvertaisuus.	212
6.4	Osakkeenomistajan esteellisyys	213
6.5	Muotovaatimusten sivuuttaminen	219
6.6	Kokouspaikka	220
6.7	Osallistuminen kokoukseen teknisen apuvälineen avulla	223
7	Yhtiökokouksen koolle kutsuminen	228
7.1	Hallituksella toimivalta	228
7.2	Yhtiökokouksutsun sisältö	230
7.3	Kutsuajat	237
7.4	Kutsun toimittaminen	239
7.5	Yhtiökokouksutsun peruuttaminen	240
8	Kokousasiakirjat	242
8.1	Osakeyhtiölain säännökset	242
8.2	Pörssiyhtiötä koskevat erityissäännökset	243
8.3	Arvopaperimarkkinalain erityissäännökset	245
9	Yhtiökokousmenettely	247
9.1	Esitoimet	247
9.2	Osakkeenomistajien oikeudet	250
9.3	Nähtävänä pidettävät asiakirjat	251
9.4	Ääniluettelo	253
9.5	Pöytäkirja	254
9.6	Jatkokokous	259
10	Osakkeenomistajan tiedonsaantioikeus	260
10.1	Ennakkoinformaatio	260
10.2	Hallinto- ja ohjausjärjestelmäselvitys	261
10.3	Kyselyoikeus	263
11	Päätöksentekovaatimukset	270
11.1	Porrastettu enemmistövaatimus	270
11.2	Annettujen äänten enemmistö	271

11.3	Vaalit	274
11.4	Määräenemmistö päätös	274
11.5	Osakelajikohtainen äänestysmenettely	276
11.6	Osakelajin oikeuksien muuttaminen	277
11.7	Osakkeenomistajan suostumus	278
11.8	Yhtiöjärjestyksen muuttaminen	284
12	Yhtiön johto ja yhtiön edustaminen	286
12.1	Toimivallan jakautuminen.	286
12.2	Yhtiön johto	288
13	Hallitus	292
13.1	Hallituksen tehtävät.	292
13.2	Toimivallanjako yhtiökokouksen ja hallituksen välillä	295
13.3	Toimivallan pakollinen siirto yhtiökokoukselle?	299
13.4	Vastuu kirjanpidon ja varainhoidon valvonnasta	310
13.5	Valvontavastuu oman pääoman määrästä.	314
13.6	Tehtävien jakaminen hallituksen jäsenten välillä.	315
13.7	Hallituksen tehtävät pörssiyhtiössä ja muussa yleisen edun kannalta merkittävässä yhtiössä	317
13.8	Hallituksen valiokunnat.	319
13.9	Kielto noudattaa osakeyhtiölain tai yhtiöjärjestyksen vastaista päätöstä.	324
13.10	Hallituksen päätöksenteko.	326
13.11	Hallituksen jäsenen esteellisyys	329
13.11.1	Yleiset lähtökohdat.	329
13.11.2	Pörssiyhtiön hallituksen jäsenen esteellisyys	334
13.12	Hallituksen kokoontuminen	339
13.13	Hallituksen kokouksen pöytäkirja	342
13.14	Tehtävien siirtäminen	345
13.15	Hallituksen jäsenten valinta.	349
13.16	Hallituksen jäsenen kelpoisuusvaatimukset	351

13.17	Hallituksen jäsenten riippumattomuus	353
13.18	Hallituksen jäsenen toimikausi	356
13.19	Hallituksen jäsenen ero ja erottaminen	358
13.20	Hallituksen vajaalukuisuus.	360
13.21	Konsernista ilmoittaminen	362
13.22	Hallituksen jäsenten palkitseminen	362
13.23	Palkitseminen pörssiyhtiössä	364
14	Toimitusjohtaja	369
14.1	Toimitusjohtajan toimivalta	369
14.2	Toimitusjohtajan muut velvollisuudet	373
14.3	Toimitusjohtajan valitseminen, palkitseminen ja erottaminen.	374
14.4	Toimitusjohtajaan ja hänen sijaisensa sovellettavat muut säännökset	377
15	Hallintoneuvosto	378
15.1	Vapaaehtoinen toimielin	378
15.2	Tehävät	379
15.3	Tiedonsaantioikeus	380
15.3.1	Hallintoneuvoston jäsenet ja puheenjohtaja.	381
15.3.2	Hallintoneuvostoon sovellettavat muut säännökset	381
16	Yhtiön edustaminen	382
16.1	Edustamiseen oikeutetut	382
16.2	Kelpoisuus ja toimivalta.	382
16.3	Hallitus ja toimitusjohtaja yhtiön edustajina .	383
16.4	Muut edustajat	385
16.5	Edustamisoikeuden rajoittaminen	387
16.6	Edustajan toimien sitovuus	388
17	Päätösten moittiminen	399
17.1	Sääntelyn sisältö.	399
17.2	Yhtiökokouksen päätöksen moittiminen	402
17.3	Hallituksen päätöksen pätemättömyys.	412

IV TILINPÄÄTÖS, TILINTARKASTUS JA ERITYINEN

TARKASTUS	419
1 Johdanto	419
2 Tilinpäätös ja toimintakertomus	431
2.1 Tilinpäätöksen tarkoitus	431
2.1.1 Tilinpäätöksen merkitys	431
2.1.2 Tilinpäätösnormistot	433
2.2 Tilinpäätöstä ja konsernitilinpäätöstä koskevat säännökset	444
2.2.1 Yleiset säännökset	444
2.2.2 Osakeyhtiölain säännökset	449
2.2.3 Arvopaperimarkkinalain säännökset	449
2.2.4 Kaivannaisteollisuutta tai aarnio- metsien puunkorjuuta harjoittavan liikkeenlaskijan selvitys maksuista valtioiden hallituksille	458
2.2.5 Finanssivalvonnan valvonta	463
2.3 Määräysvallan käsite ja merkitys osakeyhtiössä	466
2.4 Tilinpäätöksen laatiminen	471
2.5 Tilinpäätöksen sisältö	473
2.6 Tilikausi	474
2.7 Rahoituslaskelma	476
2.8 Toimintakertomus	477
2.8.1 Yleistä	477
2.8.2 Arvopaperimarkkinalain toiminta- kertomusta koskevat säännökset	479
2.8.3 Osakeyhtiölain toimintakertomusta koskevat säännökset	483
2.8.4 Itsesääntelyn vaatimukset toiminta- kertomukselle	494
2.9 Vastuu tilinpäätöksestä ja toiminta- kertomuksesta	496
2.10 Johdon vahvistuskirjeet	497

2.11	Osakeyhtiön oma pääoma	498
2.11.1	Säädösperusta	498
2.11.2	Sidottu ja vapaa oma pääoma	499
2.11.3	Sidotun oman pääoman rahastot	504
2.11.4	Vapaa oma pääoma	506
2.11.5	Suorat oman pääoman kirjaukset	507
2.11.6	Pääomalaina	515
2.11.7	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	516
2.11.8	Vara- ja ylikurssirahastot	517
2.11.9	Muun oman pääoman jakaminen	518
2.12	Konsernitilinpäätös ja konsernitoiminta- kertomus	520
2.13	Tilinpäätös osatilikaudelta	525
2.14	Kirjanpitolautakunnan ohjeet ja lausunnot	533
2.15	Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen rekisteröinti	534
3	Tilintarkastus	534
3.1	Tilintarkastajaan ja tilintarkastukseen sovellettavat säännökset	534
3.2	Tilintarkastajan ja varatilintarkastajan valitseminen ja määrääminen	544
3.2.1	Velvollisuus valita tilintarkastaja	544
3.2.2	Velvollisuus valita KHT-tilin- tarkastaja tai tilintarkastusyhteisö osakeyhtiöön	551
3.2.3	Tilintarkastajan määrääminen	554
3.2.4	Muut tilintarkastajalle asetetut edellytykset	555
3.2.5	Varatilintarkastaja	566
3.3	Osakeyhtiölain säännökset tilintarkastajan ja varatilintarkastajan valitsemisesta	566
3.3.1	Valintamenettely	566
3.3.2	Vähemmistötilintarkastaja	567
3.3.3	Tilintarkastajan toimikausi	568

3.4	Tilintarkastuksen toimittaminen	569
3.4.1	Tilintarkastuksen sisältö	569
3.4.2	Salassapito	576
3.4.3	Tilinpäätösmerkintä ja tilintarkastus- kertomus	576
3.5	Tilintarkastajan muut osakeyhtiölain mukaiset tehtävät.	590
3.6	Tilintarkastajan muut velvollisuudet	592
4	Erityinen tarkastus	597
4.1	Erityisen tarkastuksen määrääminen	597
4.2	Erityisen tarkastajan kelpoisuusvaatimukset	599
4.3	Tarkastuslausunto	600
4.4	Erityisen tarkastajan palkkio	600
V	VASTUU	601
1	Johdanto	601
2	Vahingonkorvausvastuu	604
2.1	Vastuuperusteet, vastuutahot ja vastuu- normit	604
2.2	Yhtiön vastuu	610
2.3	Yhtiöoikeudellisen vastuun pääsäännöt	618
2.3.1	Vastuutahot	618
2.3.2	Tuottamusolettama	622
2.4	Johtoon kuuluvan vastuu.	626
2.4.1	Kuka kuuluu osakeyhtiön johtoon?	626
2.4.2	Vastuun kohde ja rajaukset	630
2.4.3	Huolellisuusvelvollisuus	633
2.4.4	Vastuun tarkempi sisältö	637
2.5	Osakkeenomistajan vastuu.	641
2.6	Toimivallan siirtämis- ja ottamistilanteet	645
2.7	Yhtiökokouksen puheenjohtajan vastuu.	647
2.8	Tilintarkastajan vastuu.	650
2.9	Sovittelu ja korvausvastuun jakaantuminen	651
2.9.1	Vahingonkorvauksen sovittelu	652
2.9.2	Korvausvastuun jakautuminen hallituksen jäsenten kesken.	654
2.9.3	Vahingonkärsijän myötävaikutus	661

2.10	Oikeus vaatia korvausta	663
2.10.1	Oikeus nostaa korvauskanne	663
2.10.2	Vastuuvapauspäätös ja päätöksen merkitys	665
2.10.3	Derivatiivinen kanne	668
2.10.4	Keinot hillitä derivatiivisten kanteiden nostamista	674
2.10.5	Vastuuvapauspäätös ja erityinen tarkastus	676
2.10.6	Kanneoikeuden vanhentuminen	677
2.11	Säännösten pakottavuus	678
3	Rangaistusseuraamukset	680
3.1	Osakeyhtiörikos	681
3.2	Osakeyhtiörikkomus	683
3.3	Vastuu muun lain rikkomisesta	684
3.4	Yhtiön rangaistusvastuu	687
3.4.1	Yhteisösakko	688
3.4.2	Rangaistusvastuun edellytykset	695
3.4.3	Rikoksenteikijän menettely ja oikeus- henkilön rangaistusvastuu	700
3.4.4	Tuomitsematta jättäminen ja rangaistusvaatimuksen tekemättä jättäminen	703
3.4.5	Oikeushenkilön oikeus saada rikoksenteikijältä korvaus	704
4	Liiketoimintakielto	705
VI	RIITAJEN RATKAISU	719
1	Johdanto	719
2	Oikeuspaikka ja käsittelyjärjestys	719
3	Sopimuksenvaraisuus	731
3.1	Vaihtoehtoinen käräjäoikeus	732
3.2	Ulkomainen yleinen tuomioistuin	740
4	Erityiset oikeuspaikat	741
5	Turvaamistoimet ja täytäntöönpanokielto	741

6	Kiireellisinä käsiteltävät asiat	743
7	Muutoksenhaku vähemmistöosakkeiden lunastamista koskevaan välitystuomioon	745
8	Tiedoksiannot	746
9	Vaihtoehtoiset riidanratkaisutavat	749
9.1	Sopimus	749
9.2	Välimiesmenettely	750
9.2.1	Sopimukseen perustuva välimiesmenettely	750
9.2.2	Yhtiöjärjestykseen perustuva välimiesmenettely	751
9.2.3	Lakisääteinen välimiesmenettely	753
10	Eräistä ratkaisuista ilmoittaminen	754
11	Kansainväliset kytkennät	755
11.1	Suomen kansainvälinen yhtiöoikeus	755
11.2	Kansainvälinen yhtiöprosessioikeus	763
11.2.1	Uudistettu Bryssel I -asetus	763
11.2.2	New Yorkin yleissopimus	767
VII	OSAKEYHTIÖN PURKAMINEN	769
1	Johdanto	769
2	Selvitystila	773
2.1	Tarkoitus	773
2.2	Selvitystilaan asettaminen	776
2.2.1	Yhtiökokouksen päätös	776
2.2.2	Määräys yhtiöjärjestyksessä	779
2.2.3	Rekisteriviranomaisen määräys	779
2.2.4	Tuomioistuimen määräämä selvitystila	782
2.3	Vireille panemiseen oikeutetut	782
3	Selvitystilamenettely	783
3.1	Selvitystilän alkaminen	783
3.2	Selvitysmiesten valinta	783
3.3	Selvitysmiehen tehtävät ja vastuu	784
3.4	Tilintarkastajien tehtävät selvitystilassa	787

4	Yhtiökokous selvitystilan aikana	788
4.1	Yleiset lähtökohdat	788
4.2	Yhtiön toiminnan jatkamisesta päättäminen	788
4.3	Varojen jakaminen selvitystilassa	792
4.4	Julkinen haaste velkojille	792
4.5	Velkojen maksaminen	797
4.6	Jako-osuusennakko	798
4.7	Lopputilitys	799
4.8	Osakeyhtiön purkaminen	799
4.9	Jatkettu selvitystila	800
5	Rekisteristä poistaminen	801
6	Yhtiön varojen vähentyminen	803
7	Yrityksen saneeraus	808
8	Konkurssi	809
8.1	Vireille tulo	809
8.2	Yhtiön edustaminen konkurssin aikana	809
8.3	Konkurssin lopputilitys	810
	LÄHTEET	811
	OIKEUSTAPAUSHAKEMISTO	821
	ASIAHAKEMISTO	823